

(वीर सहिदहरूको संस्मरणमा कीर्तिपुर, काठमाडौँबाट प्रकाशित)

जि.प्र.का.दर्ता नं ५८/२०६३

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

सुनिश्चित महिला तथा बाल अधिकार

सुसम्पन्न नेपालको पूर्वाधार ।

नेपाल सरकार

सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय

सूचना विभाग

वर्ष १३, अंक ४०, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३७ पोहेला गा. प्रतिपदा, वि. सं. २०७३ पुस २८ गते शुक्रबार JAN. २०१७ मूल्य रु. ५।-

कीर्तिपुर नगरपालिकाको २५ औं नगर परिषद् सम्पन्न आ.व. २०७४/०७५ को लागि ३६ करोड बजेट बिनियोजन

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिकाको २५ औं नगर परिषद् कीनपा वडा नं. ३ स्थित हिलसाइड होटल एण्ड रिसोर्टमा आ.व. २०७४/०७५ को नगर विकास योजना निर्णय सार्वजनिकीकरण कार्यक्रम बिहीबार सम्पन्न भयो ।

आ.व. २०७४/०७५ को लागि रु. ३६,७५,९८,०००/- को बजेट कीर्तिपुर नगरपालिका कार्यकारी अधिकृत सुमनकुमार कार्कीले सार्वजनिकीकरण गर्नुभएको हो ।

चालू बजेट १०,५७,५०,०००/- र पूँजीगत २६,१७,६८,०००/- को बजेट बिनियोजन गरेको थियो ।

आन्तरिक आयतर्फ १०

करोड जसमा चालू ३ करोड ४६ लाख ५४ हजार र पूँजीगत ६ करोड ५३ लाख ४६ हजार रहेको छ भने निशर्त अनुदान ५,६४,९९,०००/- सशर्त अनुदान

२१,१०,९९,०००/- आय स्रोत देखाएको छ ।

कार्यकारी अधिकृतले नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने क्रममा वडाको विकास

बजेटलाई प्राथमिकता दिई बजेट बाँडफाँड गरेको कीर्तिपुर नगरवासीहरूलाई हरेक क्षेत्रमा दक्ष र सक्षम बनाई आत्मनिर्भरको नीति लिइने, नपाको हाल रहेको कार्यालयमा ठाउँ अभावले सेवा प्रभावकारी दिन नसकेको र महत्त्वपूर्ण सामग्रीहरू यत्रतत्र र खुल्ला आकाशमा रहेकोले ध्यान दिई नयाँ भवनको लागि ४ करोड ३० लाख बजेट बिनियोजन गरी सम्पन्न गर्ने, जथाभावी बस्ती विकास र हरियाली नष्ट कार्य नियन्त्रण गर्ने, फेक्ट अस्पतालसँग सम्झौता अनुसार नगरवासीको हितमा स्वास्थ्य सेवा दिने, एकीकृत सम्पत्ति कर लागू गर्ने, नक्सा निर्माणमा डिजाइनहरूबाट १० क्रमशः पृष्ठ ५ मा

सालीनदी मेला सुरु

साँखु । पौष शुक्ल पूर्णिमासम्म माधवनारायण स्वस्थानी मेला लाग्ने साँखुस्थित सालीनदीमा मेलाको तयारी पूरा भई बिहीबारबाट सुरु भएको छ ।

माधवनारायण स्वस्थानी ब्रत तथा सालीनदी सुधार समितिले सोमबार आयोजना गरेको पत्रकार सम्मेलनमा यस वर्षको एकमहिने मेलामा यातायात, शान्ति सुरक्षा, लाइन एवं बजार व्यवस्थापन, प्रसाद वितरण, स्वयम्सेवक परिचालन आदिका लागि १७ उपसमिति गठन गरी सबै तयारी पूरा गरिएको समितिका संयोजक राजुभाइ मानन्धरले बताउनुभयो ।

‘विगत केही वर्षदेखि सालीनदीमा आउने पर्यटकको संख्या वृद्धि हुँदै गएको छ, भारतका विभिन्न स्थानबाट धार्मिक पर्यटक सालीनदीमा आउने क्रम बढ्न

थालेकोले मेलालाई अझ व्यवस्थित बनाइने छ’, उहाँले भन्नुभयो ।

यस वर्ष पुस २८ देखि आगामी माघ २८ गतेसम्म सालीनदी मेला लाग्नेछ । एक महिनामध्यको कुनै एक दिनमात्र भएपनि सालीनदीमा गई स्नान गरे पाप पखालिई पुण्य कमाइने धार्मिक विश्वास छ ।

नयाँबजार क्लवको सामाजिक सेवा

कीर्तिपुर । नयाँबजार क्लव कीर्तिपुरले अब शव वहान सेवा पनि संचालन गरेको छ । कीर्तिपुरबाट पहिलो एम्बुलेन्स

संचालन गरेर सामाजिक सेवा दायित्व क्लवले निर्वाह गरेको थियो ।

बिरामी बोक्ने एम्बुलेन्स नयाँ गाडिको खरिदसँगै

पुरानो एम्बुलेन्सलाई शव वहान सेवामा व्यवस्था गरेको छ ।

विगत २३ वर्षदेखि एम्बुलेन्स सेवा संचालन गर्दै तेस्रो

पटक नयाँ एम्बुलेन्ससँगै शव वहान सेवा सुरु गर्न लागेको हो । यसको विधिवत शुभारम्भ माघ १ गते शनिबार हुने भएको छ ।

पुस्तक प्रदर्शनी सुरु

काठमाडौँ । नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठानका विभिन्न प्रकाशनलाई प्रचार तथा प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले प्रज्ञा भवनमा पुस २६ गतेदेखि पुस्तक प्रदर्शनी सुरु भएको छ ।

आगामी माघ १० गतेसम्म जारी रहने उक्त प्रदर्शनीमा साहित्य, दर्शन, विभिन्न धार्मिक पुस्तक तथा स्मारिका, शब्दकोषलगायत राखिएका छन् । आदिकविका महत्त्वपूर्ण कृतिका साथै राजनीतिज्ञ, लेखकको समेत लोकप्रिय कृतिलाई अंग्रेजीमा अनुवाद गरी राखिएको छ । ती

कृतिको खरिद गर्दा कृति १५ देखि ६० प्रतिशतसम्म छुटको व्यवस्थासमेत गरिएको छ ।

प्रतिष्ठानका कुलपति गंगाप्रसाद उप्रेतीले प्रदर्शनीको उद्घाटन गर्दै लामो समयदेखि सो संस्थाले प्रकाशन गरेका विभिन्न कृति सर्वसाधारण पाठकसम्म पुऱ्याउनका लागि प्रदर्शनी उपयोगी हुने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । विगतमा प्रतिष्ठानले कृति छपाई गर्दा विभिन्न समस्या आएको बताउँदै उहाँले अब चाँडै नयाँ प्रविधिमैत्री अत्याधुनिक प्रेस प्रयोगमा ल्याइने जानकारी गराउनुभयो ।

हार्दिक निमन्त्रणा

काठमाडौँ क्षेत्र नं. १० का सांसद माननीय राजेन्द्र कुमार केसी ज्यूको प्रमुख आतिथ्यमा यस नयाँबजार क्लवको सक्रियतामा जनसहभागिताबाट खरिद गरिएको नयाँ “कीर्तिपुर एम्बुलेन्स” तथा “शव-वाहन” शुभारम्भ समारोहमा सहभागी भई दिनु हुन हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

कार्यक्रमः

मिति: २०७३ माघ १ गते शनिबार

स्थान: नयाँबजार क्लव भवन परिसर

समय: विहान ११:०० बजे

ईश्वर मुनी बजाचार्य

अध्यक्ष

नयाँबजार क्लव

Admission
Open at

BBS 1ST YEAR
(Four Year Course)

JANADHAR COMMUNITY CAMPUS

Panga 12, Kirtipur, Kathmandu, Nepal

Tel. No. 4330880, 4331982, Email: janadharcampus@gmail.com

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि सं. २००६ माघहिराकाजी महर्जन
वि सं. २०१७ माघराजमान माली
वि सं. २०२५ मंसिरराजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १३, अंक ४०, २०७३ पुस २९ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लव - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

नगरको विकास अझै उस्तै

कीर्तिपुर नगरपालिका गठन भएको २० वर्षमा २५ औं नगर परिषद् सम्पन्न गरेको छ ।

२५ औं पटक नगर विकास योजना सार्वजनिक भइसकदा पनि विकास कार्यमा नगरवासीको चित्त बुझ्न सकेको छैन । अझै उस्तै ! अझै उस्तै !!

नगरको विकास गर्न कसैका दर्जनभन्दा बढी कार्यकारी फेरिए, राजनैतिक दलका संयन्त्रहरू कसिए तैपनि चित्त बुझ्दो नभएको गुनासो परिषद्मै पोखे ।

सांसददेखि सर्वदलीय, नपाका कार्यकारी अधिकृतदेखि कर्मचारी र उपस्थित नगरवासीहरूको एउटै चाहना नमूना नगरपालिका बनाउने । प्रत्येक परिषद्मा वाकिने शब्द हो नमूना कीर्तिपुर बनाऔं ।

भौगोलिक दृष्टिले र सांस्कृतिक, धार्मिक दृष्टिले रमणीय नगरी हो कीर्तिपुर ।

सबैको इच्छा छ तर शक्ति नभएको कारण नमूना नगर नबनेकोमा शंका गर्नुपर्दैन ।

सीमित स्रोत साधनलाई व्यवस्थित प्रयोग गर्न सकेमा कीर्तिपुर नमूना बन्न सक्दछ ।

दलीय संयन्त्रमा राजनीतिक अहमता गणतन्त्रसम्म पुग्दा पनि बाँकी छ । बलेको आगो ताप्ने प्रवृत्ति ढलभित्र पनि बाँकी नै छन् । सत्ताको ढोङ्गीमा रहेर अनैतिकता तोड्न पनि फर्केर हेर्दैन ।

यो भन्दा अधिका कार्यकारी अधिकृतले विषयगत र क्लष्टर निर्माण गरी बामे सर्न खोज्दै गर्दा आफै अन्त सरेपछि सुस्त भएको छ ।

दलहरू आफै चलाएमान हुनुपर्नेमा कर्मचारीले चलाएमान बनाएको अहिलेको सुस्तताले देखाएको नगरवासीको अभिमत रहेको छ ।

२५ औं परिषद्मा सांसदले परिवर्तनको अनुभूति नभएको, दलीय प्रतिनिधिले विकासमा तेरो मेरो नगर्ने प्रतिबद्धता, कार्यकारीको गैरजिम्मेवारी कर्मचारी माथि औंला ठड्याउनु सुखद समाचार होइन ।

यो परिषद्पछि स्थानीय तह निर्वाचन भएमा कीर्तिपुर र दक्षिणकाली नपाको स्वरूप अझै फेर्ने संकेत देखापरेको छ । जुन जहाँ रहेपनि विकासमा इमानदारिता र विकासमा इच्छा भएर पुग्दैन । साँच्चैको इमानदारिता र इच्छाशक्ति भएमा विकास गर्न सक्दछ । नमूना नगर बनाउन सकिन्छ । अझै उस्तै भन्न नपर्ने वातावरण बनाउनु जरुरी छ ।

संविधान संशोधन निर्वाचन र महाभियोगसँग प्याकेजमा सहमति गर्न मिल्दैन

प्रधानमन्त्रीले सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधीशको 'ग्रीन सिग्नल' पाएकोले पुस २४ गतेको संसदमा देशघाती संविधान संशोधन विधेयक टेबुल गर्ने दाबी गरेको समाचार प्रकाशित भयो । प्रधानमन्त्रीका कानुनी सल्लाहकार महान्यायाधिवक्ता हुन्, सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधीश होइन । प्रधानन्यायाधीशले संसदको गतिविधिमा हस्तक्षेप हुने कुनै कुरा प्रधानमन्त्रीलाई सुभाउनु हुनेछैन । यसकारण प्रधानमन्त्रीको दाबी झूटा हुनुपर्छ ।

नेपालको संविधानको धारा २७४ (१) मा नेपालको सार्वभौमिकता र स्वाधीनताको प्रतिकूल हुने गरी संविधान संशोधन गर्न नपाउने स्पष्ट उल्लेख छ । संविधानको धारा २७४(४)(५) र (७) मा प्रदेशसभाको स्वीकृतिमा मात्र प्रदेशको सीमा परिवर्तन गर्न सकिने उल्लेख छ । सरकारले मंसिर १४ गते राती संसदमा दर्ता गरेको संविधान संशोधन विधेयक संविधानको धारा २७४(१,४,५ र ७) अनुसार देशघाती र संविधान प्रतिकूल छ ।

संविधानको भाषासम्बन्धी धारा ६ र ७ मा प्रस्तुत संशोधन विधेयक विदेशी भाषा हिन्दीलाई सरकारी कामकाजको भाषा बनाउने षड्यन्त्रका साथ पेश भएको हो । हिन्दी भाषा धेरै नेपालीले बोल्छन् र बुझ्छन् । हिन्दीजस्तै अंग्रेजी भाषा बोल्ने र बुझ्ने नेपाली पनि धेरै छन् । विज्ञान र प्रविधिको युगमा, पर्यटनको युगमा धेरै नेपालीले संसारका धेरै देशका भाषा बोल्छन् र बुझ्छन् । ती सबै भाषा नेपाल सरकारको कामकाजी भाषाको रूपमा संविधानमा लेख्नु विदेशी सांस्कृतिक आक्रमणलाई स्वीकार गर्नु हो । यसकारण संविधान संशोधन विधेयकको भाषासम्बन्धी प्रावधान देशघाती छ ।

संविधानको धारा ११ (६) मा नेपाली नागरिकसँग वैवाहिक सम्बन्ध कायम गरेकी विदेशी महिलाहरूलाई चाहिँ मा संघीय कानूनबमोजिम नेपालको अंगीकृत नागरिकता लिन सक्ने प्रावधानलाई संशोधन विधेयकमा नेपाली नागरिकसँग वैवाहिक सम्बन्ध कायम गरेकी विदेशी महिलाले चाहिँ आफ्नो देशको नागरिकता त्याग्ने कारबाही चलाएपछि नागरिकता लिनसक्ने प्रस्ताव गरिएको छ ।

नेपाली नागरिकसँग विवाह गरेका विदेशी महिलाले आफ्नो देशको नागरिकता त्याग्ने कारबाही चलाएपछि नेपालका वैवाहिक अंगीकृत नागरिकता दिने संशोधन प्रस्तावले विदेशी महिलासँग दुवै देशको नागरिकता हुने स्थिति उत्पन्न गर्छ । नेपालको अंगीकृत नागरिक पनि स्थानीय, प्रदेश र संघीय संसदमा जनसंख्याको आधारमा जनप्रतिनिधि हुन पाउने संवैधानिक कानुनी प्रावधान भएको हुँदा अन्ततः तीनवटै निकायमा अंगीकृत नेपाली नागरिकको संख्या बढ्दै जानेछ र विदेशीको प्रभाव बढ्नेछ ।

यो संशोधनले बिहान ९ बजे जन्तीसहित नेपाल भित्रिएकी विदेशी महिलाले बिहान १० बजे अंगीकृत नेपाली

नागरिकता पाउने, बिहान ११ बजे प्रदेश वा संघीय संसदको समानुपातिक वा मनोनीत सदस्य हुने र दिउँसो १२ बजे प्रदेश वा संघको मन्त्रीमा नियुक्ति हुने अवस्था तयार गर्छ । यस्तो संवैधानिक र कानुनी प्रावधान सार्क मुलुकलगायत संसारको कुनै पनि देशमा छैन । एक अर्बभन्दा बढी जनसंख्या भएको भारतसँग तीनतिर खुला सीमा भएको पौने ३ करोड जनसंख्या भएको नेपालको लागि विदेशी महिलालाई

वंशजको जस्तै तत्काल अंगीकृत नेपाली नागरिकता दिने संशोधन विधेयक देशघाती छ ।

संविधानको धारा ६८ मा प्रत्येक प्रदेशबाट ८/८ जना सदस्य राष्ट्रिय सभामा निर्वाचित हुने प्रावधानलाई संशोधन विधेयकमा प्रत्येक प्रदेशबाट ३-३ जना सदस्य राष्ट्रिय सभामा निर्वाचित हुने र बाँकी ५/५ जना जनसंख्याको आधारमा प्रदेशबाट राष्ट्रिय सभामा निर्वाचित गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ । संशोधन विधेयकले नेपालको ठूलो भूभाग हिमाल-पहाड-तराईलाई बेवास्ता गरी राष्ट्रिय सभामा प्रतिनिधित्व कम गराउने नियत बोकेको छ । यसकारण यो संशोधन विधेयक देशघाती छ ।

संविधान घोषणाको बेला प्रदेश नं. २ मा तराई-मधेस भूभागमात्र समावेश गरिएको गल्ती भएको नेका र माओवादी केन्द्रका नेता र सांसदहरूले पनि स्वीकार गरिसकेका छन् । संशोधन विधेयकमा संविधानको अनुसूची ४ र ५ लाई हेरफेर गरी प्रदेश नं. ५ मा तराई-मधेसको भूभागमात्र समावेश गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ । यो संशोधन प्रस्ताव संविधानको धारा २७४ (१, ४, ५ र ७) को प्रावधान प्रतिकूल छ ।

भारतको गुप्तचर संस्था 'रअ' का पूर्वअधिकारी आर. के. यादवले सन् २०१४ मा लेखेको 'मिसन रअ' पुस्तकमा भारतीय शासक वर्गले सन् १९७५ अर्थात् वि.सं. २०३१ सालमा सिक्किम खाएकै बेला नेपालको तराई-मधेस भूभाग अलग गर्ने योजना राखेको उल्लेख गरेका छन् । भारतको रवालिपरस्थित जिवाजी विश्वविद्यालयका प्राध्यापकले पनि आफ्नो पुस्तकमा ४० लाख भारतीयले नेपाली नागरिकता प्राप्त गर्न सफल भएको उल्लेख गरेका छन् ।

सारमा नेका-माओवादी केन्द्रको सरकारले संविधान संशोधन विधेयक नेपालको तराई-मधेस

भूभाग पाकिस्तानबाट बंगलादेशजस्तै टुक्रा गर्ने र अन्ततः सिक्किमजस्तै खाने भारतीय विस्तारवाद र एकाधिकार पूँजीको षड्यन्त्र पूरा गर्न पेश गरेको हो । यसकारण संसदमा भएका नौ वटा राजनीतिक दलका हामी जनता नेका र माओवादी केन्द्रका नेता र सांसदहरूलाई सिक्किमको लेण्डुप दोर्जेजस्तो भारतीय दलाल र देशद्रोही नहुन सडक र संसदमा खबरदारी गर्दैछौं । जनताको आन्दोलनले प्रदेश नं. २ लाई पनि हिमाल र पहाडसँग

– प्रेम सुवाल

जोड्नेछ ।

सर्वोच्च अदालतको पुस १८ गतेको आदेशपछि नेका, माओवादी केन्द्र र मधेसी मोर्चाले पुस २४ गतेको संसद बैठकमा यो देशघाती र संविधानविपरीतका संशोधन विधेयक संसदमा टेबुल गर्ने बताउँदै छन् । सर्वोच्च अदालतको आदेशमा विधेयक संविधान अनुकूल छ वा छैन संसदबाटै निष्कर्ष निकाल्नुपर्ने उल्लेख छ । संसदका ९ वटा राजनीतिक दलले सरकारले पेश गरेको संविधान संशोधन विधेयक संविधान अनुकूल नभएको हुँदा निष्कर्ष निकाले सडक र संसदमा संघर्ष गर्दै छन् । यसकारण सरकारलाई देशघाती संशोधन विधेयक संसदमा पेश गर्ने नैतिक अधिकार छैन । सरकारले तीन तहको निर्वाचन र अख्तियार प्रमुखविरूद्धको महाभियोग प्रस्ताव टुङ्गोमा पुर्‍याउन संविधान संशोधन गर्नुपर्ने दाबी गर्दैछ । यो भारतीय शासक वर्गको पिछलग्गू बन्ने दाबी हो । नेपालको संविधान ९० प्रतिशत जनताका प्रतिनिधिहरूले घोषणा गरेका हुन् । भारतको संविधान ६० प्रतिशतको समर्थनमा बनेको हो । देशघाती संविधान संशोधन निर्वाचन र महाभियोग जोडेर प्याकेजमा सहमति गर्न मिल्दैन ।

भारतीय राजदूत रञ्जित रेलगायत भारतीय अधिकारीहरूले नेपालको संविधान समावेशी र पूर्ण नभएको दाबी गरी नेपालको तराई-मधेसमा अवरोध खडा गर्ने र नेपालको पारवहन अधिकार हनन गरी नाकाबन्दीसमेत गरेका थिए । मधेसी मोर्चाका नेताहरूलाई राजदूत रेले मंसिर १८ गते दीवाभोज र पुस १५ गते नास्ता खुवाई तत्काललाई विधेयक पारित गर्ने र बाँकी विषय फेरि आन्दोलन गरी लिने निर्देश गरेपछि मधेसी मोर्चाले यो संशोधन विधेयकलाई

पारित गर्ने निर्णय गरेको हो । यसकारण भारतीय शासक वर्गको निर्देशनमा आएको यो देशघाती विधेयक संसदमा छलफल हुनसक्दैन ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीले संविधान निर्माणकै बेला ७१ वटा धारा र दुई वटा अनुसूचीमा संशोधन पेश गरेको थियो । हाम्रो संशोधनमा भारतसँगको खुला सीमा नियमित गरी अतिक्रमित नेपाली भूमि फिर्ता लिने, नेपालको क्षेत्रफल १,४७,१८९ वर्ग किमी संविधानमा उल्लेख गर्ने, शोषणको अन्त्य गरी देशको द्रुत विकास गर्न उत्पादनका मुख्य मुख्य साधन र सेवा सामाजिकीकरण गर्ने शिक्षा र स्वास्थ्य निःशुल्क गरी स्वदेशमा रोजगारी दिने, नेपालीको सम्पत्ति सीमाङ्कन गरी विदेशमा राख्न नपाउने गर्ने, प्रत्येक प्रदेशमा हिमाल-पहाड-तराई भूभाग समावेश चौध प्रदेश बनाउने, स्थिर सरकारको लागि जनताबाट प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति र सांसदहरू मन्त्री बन्न नपाउनेलगायत उल्लेख थियो । हाम्रा यी संशोधनहरू संविधानमा उल्लेख नगरिएपनि देशलाई निकास दिन हामीले संविधानलाई समर्थन गर्‍यौं ।

मधेसी मोर्चालाई सहमतिमा ल्याउन संविधान संशोधन विधेयक ल्याउने सरकारले देश र जनतासँग सम्बन्धित हाम्रो संशोधन किन ल्याउँदैन ? सरकारले देशघाती संशोधन फिर्ता गरी संसद सञ्चालन हुने अवस्था तयार गर्नुपर्छ । देशघाती संशोधन विधेयक फिर्ता नभएसम्म नौ दलको सडक र संसदको आन्दोलन रोकिने छैन । यो आन्दोलन देशव्यापी हुनेछ र आन्दोलनले नेका-माओवादी केन्द्रको सरकारलाई सत्ताबाट बिदा गर्नेछ ।

(देशघाती संविधान संशोधन विधेयकविरूद्ध नौ दलको पुस २२ गते प्रदर्शनीमार्गमा भएको विशाल जनसभामा राख्नुभएको मन्तव्य)

एक लोकमानको अवसान, जागै छन् दलका भ्रष्ट हनुमान

— सूर्य खड्का

सर्वोच्च अदालतको पुस २४ को फैसलाले अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका निलम्बित प्रमुख लोकमानसिंह कार्की त पदमुक्त भए। जसरी जुन बाटो आए, उसैगरी गए। यो प्रकरणलाई हार-जित मान्नेहरूको कुरा अर्कै हो, तर देशको बढ्दो भ्रष्टाचारको जरो काट्ने हो भने अब लोकमान जन्माउनेहरू र लोकमान प्रवृत्तिको पृष्ठपोषकहरूको विरुद्ध अरु साहसिक कारबाहीहरू आवश्यक छन्।

सर्वोच्चको फैसलाले एक लोकमानको बिदाई गर्दागर्दै दिएको अर्को परमादेश जो बढी महत्त्वपूर्ण छ। त्यो हो, अख्तियारको सशक्तिकरण। सर्वोच्च अदालतले लोकमानलाई अख्तियार प्रमुखबाट हटाउँदै गर्दा सरकारलाई अर्को प्रमुख आयुक्त नियुक्तिका लागि परमादेश जारी गरेको छ। अब को होला अख्तियारको नयाँ प्रमुख र ऊ कति योग्य होला?

योग्यताको बिल्ला भिराउने दलहरूको चलखेलमा पुरानै प्रवृत्ति हावी नहोला भन्ने के सुनिश्चितता छ? अबको चासो र चिन्ताको विषय हो यो। व्यक्ति लोकमानको होइन, प्रवृत्तिगत लोकमानहरूको जगजगी अर्कै छ समाजमा, राज्यका संवैधानिक निकायहरूमा, दलहरूमा।

व्यक्ति गएरमात्रै के हुन्छ भ्रष्ट पद्धति र प्रवृत्ति गएन भने? लोकमानको पतन दलहरूका भ्रष्ट हनुमानहरूको उठान हुनसक्ने खतराहरू अर्कै टरेका छैनन्। हरेक दल भ्रष्ट छन्, तिनका दाय्याँ-बायाँ गर्नेहरू नै भ्रष्टाचारका नायक वा मतियार छन्। तिनलाई ठेगान लगाउने बलियो थिति नबसेसम्म लोकमान बिदाईको सार्थकता सिद्ध हुनसक्दैन।

लोकमानको नियुक्ति बदर तर लोकमानलाई नियुक्त गर्नेहरू, नियुक्तिका लागि योग्य करार गरेर सिफारिश गर्नेहरू सदर हुने जुन न्यायिक मान्यता स्थापित भएको छ, यो एकदमै गलत हो।

तत्कालीन संवैधानिक परिषद्का सारथीहरू खिलराज रेग्मी, दामोदर शर्मा, स्व. माधव घिमिरे, ऋद्धिबाबा प्रधान र माधव पौडेलले २०७१ बैशाख १२ मा लोकमानलाई नियुक्त गर्न गरेको सिफारिश गलत हुने तर उनीहरू सही हुने नजिर पनि नयाँ लोकमानको पुनर्जन्मका लागि बीउ र ब्याड जोगिएको अवस्था हो।

सत्ता र शक्तिका आडमा राजनीतिक तहबाट भएका यस्ता प्रवृत्तिगत गलत कदमहरू दण्डित हुने कुनै विधि र प्रक्रियाबिना एक लोकमान गए अरु नयाँ लोकमानहरू जन्मिने, जन्माइने खतरा टरेको छैन तत्कालीन उच्चस्तरीय राजनीतिक संयन्त्रका सारथीहरू प्रचण्ड, स्व. सुशील कोइराला, भ्रलनाथ खनाल, विजयकुमार गच्छादार, डा. बाबुराम भट्टराई, शेरबहादुर देउवा, महन्थ ठाकुर र बामदेव गौतमले

अयोग्य लोकमान सिफारिस्तहरू

१६९ चैत ३ मा के भिटामिन खाएर लोकमानलाई अख्तियार प्रमुखका लागि सिफारिश गरेका थिए?

लोकमान बिदाईको औचित्य खोज्दै गर्दा उनीहरूलाई कानुनी, नैतिक, राजनैतिक वा अन्य कारबाही किन हुँदैन? शक्तिशाली वा बलियाले जे गरे पनि कारबाही हुन्न भन्ने जुन नजिर स्थापित भएको छ, यस आधारमा लोकमानको बिदाई समस्याको हाँगोमात्रै छिर्मलिएको हो, जरो काटिएको होइन। भ्रष्टाचारको जरो उखेल्न न्यायालयसमेतबाट अधुरै राखिएको चुरो कुरो यही हो।

कुनै न कुनै रुपमा त्यस्ता पात्रहरू दण्डित हुनैपर्ने हो। उनको नियुक्ति र शपथ गराउने पूर्वाष्टपति डा. रामवरण यादव पनि पानीमाथिको ओभानो र उनको नियुक्तिको पहिलो मुद्दामा लोकमानलाई जिताउने २०७१ असोज ८ का फैसला सुनाउने तत्कालीन श्रीमानहरू गोपाल पराजुली र ओमप्रकाश मिश्रलाई पनि १२ हातको टाँगाले पनि नछुने जुन प्रवृत्ति पछिल्लो पटक संस्थागत भएको छ, यो कुनै पनि कोणबाट पूर्ण र जनपक्षीय छैन, भ्रष्ट मति र प्रवृत्तिहरूको समूल अन्त्यका लागि यस्ता कदम अपर्याप्त र अधुरै हुन्।

सर्वोच्चको पछिल्लो परमादेशले सशक्त अख्तियार प्रमुखको खोजी गर्न भनेको कुरा अब फेरि दलीय भागबण्डा र लेनदेनको विषय नबन्ने कुनै ग्यारेन्टी छैन। दलका नेताको सबै खतबाट माफी भिनाहा गर्ने प्रवृत्ति अर्कै बिदा भएको छैन।

भ्रष्ट प्रवृत्तिको अन्त्यका लागि दलभित्रका भ्रष्ट हनुमानहरूको जगजगीमा कुनै रातो बत्ति बलेको बालिएको छैन। लोकमान जाँदा दलका भ्रष्ट हनुमानहरूले विजयोत्सव मनाउने जुन परिस्थिति बढेको छ, खतराको सूचक र प्रतिरक्षाको बाटो

खोज्नुपर्ने असली बिन्दु यही हो। **निकम्मा संसद?**

लोकतन्त्र र भ्रष्टाचारमुक्त राजनीति, समाज वा व्यवस्थाका जतिसुकै ठूला दुहाइ दिइए पनि बडो रकमी र काइते शैलीमा जनप्रतिनिधिको असली थलो भनिएको संसद महाअभियोग प्रकरणमा लुटे र भुत्ते सावित भइसकेको छ। लोकमानले एमाले र माओवादीका नेता लक्षित कारबाही अधि बढाउने कसरत गरेकै बेला महाअभियोग प्रस्ताव हतारमा दर्ता हुनु र त्यसको प्रक्रिया अधि बढाउन संशोधन प्रस्ताव विरोधको नाममा भण्डै डेढ महिना संसद अवरोध गरिरनुले प्रकारान्तरमा लोकमानलाई राहत र संसदलाई निकम्मा सावित गरेको ओपन सेक्रेट हो।

अदालतले पैसला सुनाएकै दिन संसदमा यो प्रक्रिया अधि बढेको कलाविहीन नाटकका बीच अब संसदले गर्ने कुनै पनि कारबाही मरेको बाघका जुङ्गा उखेल्न पौरख शिवाय केही उपलब्धी हुनेछैन। यो प्रकरणमा संसद निकम्मा सावित भएको हो। काँग्रेस लोकमानविरुद्ध जान डराएकै हो। माओवादी पख र हेरको अवसरवादको यात्री बनेकै हो। एमाले कुटील चलाखीमा संसद अवरोधमाफत लोकमानलाई फाइदा पुग्ने गरी काइते रकमी खेलमा लागेकै हो। अदालतको पौरखी आदेशपछि अब लोकमानलाई भ्रष्टिने संसदीय कारबाही त देखावटी औपचारिकतामात्रै हो। लोकमानसँग संसद हारेको अर्थ हो यो।

एमालेको अवरोध र महाअभियोगको बेहाल अवस्था बनमा बाघ कराएको र खोरबाट बाखा हराएको संयोगमात्रै थिएन। **काटिएला र भ्रष्टाचारको जरो?**

घूस दिने र लिने दुवै देशका शत्रु हुन् भनेर

भ्रष्टाचाररहित समाजका लागि आह्वान गर्ने आधुनिक नेपालका एकीकरणकर्ता राजा पृथ्वीनारायण शाहले सम्झाएको साढे दुईसय वर्ष बढी भएको छ। तर समाजमा क्यान्सरसरह फैलिएको भ्रष्टाचार वर्तमानको यथार्थ हो। दुःखद संयोग होकि देशमा भ्रष्टाचारको अन्त्य गर्ने एउटै संवैधानिक निकाय अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग यतिबेला कतै आफ्नै बाटोमा बरालिएको छ।

ठीक यहीबेला भ्रष्टाचारको हिसाब किताब राख्ने एक गैरसरकारी संस्थाले निकालेको वार्षिक प्रतिवेदनले भन्छ, नेपालमा भ्रष्टाचार बढ्यो। अर्को दुःखद यथार्थ, खबरदार है खबरदार भ्रष्टाचार गर्ने गराउने दुबैथरीसँग सावधान भन्दै सम्झाउने ती युगपुरुष राजाको पदचाप पछ्याउन त होइन-होइन, ती व्यक्तिको पछि लाग्नुहुन्छ कि हुन्न, तिनको सम्मान गर्नुपर्छ र पढ्न भन्नेमा जनमत यतिबेला पनि विभाजित हुनुचाहिँ नेपाली समाजको अर्को कटु विडम्बना हो।

पृथ्वीनारायण शाहको पदचाप पछ्याउन त होइन-होइन, ती व्यक्तिको पछि लाग्नुहुन्छ कि हुन्न, तिनको सम्मान गर्नुपर्छ र पढ्न भन्नेमा जनमत यतिबेला पनि विभाजित हुनुचाहिँ नेपाली समाजको अर्को कटु विडम्बना हो।

कम्तीमा अब अख्तियारलाई कमजोर बनाउने धृष्टता राजनीतिक दल, नेता र सरकारीस्तरबाट नहुने भरपर्दो विश्वास जनतामा दिलाइनु आवश्यक छ।

किन निकम्मा अख्तियार? एउटा लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाअन्तर्गत चलेको मुलुक हो नेपाल भन्ने तथ्यलाई चुनौती दिने गरी ट्रान्सपरेन्सी इन्टरनेशनल गायतका एनजीओले सार्वजनिक गरेको भ्रष्ट प्रवृत्तिको दुरुह अवस्थाको

अयोग्य लोकमान सिंह कार्की -सर्वोच्च अदालत

आलोकमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगजस्तो शक्तिशाली संवैधानिक निकाय आफै थला पर्नु वा निष्प्रभावी हुनु देशका लागि नै अभिसाप र भ्रष्ट प्रवृत्तिका लागि वरदान सावित भएको छ।

नियम, कानून, स्रोत साधन र अधिकार सबै हिसाबले सम्पन्न मानिएको अख्तियार आफै आफ्ना प्रमुखलाई अयोग्य भन्दै निकालिने तहसम्म आइपुग्नुभित्रको नियति नै भ्रष्टाचार मौलाउने मुख्य मल बीउ भएको स्पष्ट छ। आखिर किन यस्तो भयो? अख्तियार नै कमजोर अनि संस्थागत सरकारी भ्रष्टाचारमात्रै संस्थागत हुने प्रवृत्तिले सिकाएको एउटै सबक हो कि सबै निकायमा मौलाएको केवल बेइमानी, पथभ्रष्ट चरित्र, गैरजिम्मेवार शैली संस्कार अनि मौका पाउनासाथ कमाउन मात्रै खोज्ने आम प्रवृत्तिमा अब पूर्णविराम लगाउन ढिलोमात्रै होइन, अति ढिलो भइसकेको छ।

अहिले सोलोडोलो लोकमानलाई दोषी देखाएर अख्तियार कमजोर भएको वा भ्रष्टाचार नियन्त्रणमा कमी नआएका भन्ने जस्ता विषय जबरजस्त बहसमा ल्याइएर बाहिर बाहिर सदाचारी, भित्रभित्रै भ्रष्टाचारी भएकाहरूलाई उन्मुक्ति दिनुहुँदैन।

नीति निर्मातादेखि सेवाप्रवाह गर्नेसम्म र लिनेसम्ममा जरो गाडेको भ्रष्ट प्रवृत्तिमाथि अंकुश नलगाउने शैलीले नै घूस लिने दिने प्रवृत्ति उकालो लागेको स्पष्ट छ। आखिर अख्तियारलाई यो तहसम्म विवादित र कमजोर बनाउने को हुन् त?

लोकमानले के ठीक वा बेठीक गरे भन्ने समीक्षाको दोस्रो पक्ष हो, तर अख्तियारमा लोकमानहरू जन्माउने र हुर्काउने राजनीतिक दलहरू, सरकार र राजनीतिक नेताहरू नै हुन् अख्तियारको हुर्मत लिने लोकतान्त्रिक मुकुण्डोका खलनायकहरू।

आखिर गणतन्त्रमा संकट आउने वा राजनीतिक संक्रमण आदिका बहानामा अख्तियारलाई नै निरीह बनाइरहने हो भने निश्चित छ, आगामी दिनहरू घूस लिने दिने प्रवृत्तिले अरु कीर्तिमान कायम गर्नेछ।

जनताका लागि अख्तियार नटोक्ने कुकुरसरह सावित हुनेछ। त्यसैले कम्तीमा अब अख्तियारलाई कमजोर बनाउने धृष्टता राजनीतिक दल, नेता र सरकारस्तरबाट नहुने भरपर्दो विश्वास जनतामा दिलाइनु आवश्यक छ।

लोकमान प्रकरण त अस्थायी हो, तर सिंहदरवारदेखि दलहरूका दरबार, नेताहरूका दैनिकी र मनोवृत्ति तथा सरकारी कर्मचारीका शैलीमा देखिएका भ्रष्ट मानसिकता, आचरण र व्यवहारमा मेजर अपरेशन नगरेसम्म भ्रष्टाचार नियन्त्रण केवल उनीहरूको कमजोरी लुकाउने मुकुण्डो शिवाय केही हुनेछैन। त्यसैले राजा पृथ्वीनारायण शाहलाई ताली वा गाली जे गर्नेले पनि पहिले घूस लिने र दिने प्रवृत्तिको समूल अन्त्यका लागि इमानदारीपूर्वक पहल थाल्न ढिलो नगर्नु नै आजको मुख्य आवश्यकता हो।

जनता जागने कहिले?

पक्ष र विपक्षमा जो जसले जति धेरै तर्क वितर्क गर्न सक्लान् तर घूस दिएरमात्रै काम गराउने जनताको प्रवृत्ति पनि बढ्दो भ्रष्टाचारको एक मुख्य कडी हो। 'एनी हाउ काम गराऊ' भन्ने सेवाग्राहीको जुन मानसिकता बढेको छ, त्यो नै भ्रष्ट सरकारी कर्मचारीका लागि बाँदरलाई लिन्सुरह भएको छ। के जनताले मेरो काम किन भएन भनेर प्रश्न तेस्याउने बानी विकास गर्ने हो भने घूस दिनेपर्ने बाध्यतामा बिराम लाग्दैन र? जरुर लाग्छ। उसो भए जनता किन सचेत नहुने त? जनता जागे व्यवस्था बदलिनैरेछ। जनता जागे परिवर्तन सम्भव छ भनेर प्रमाणित गरेका छन्। तर, घूस लिने दिने बानीका विरुद्धचाहिँ जनता किन नजागेको? कहिले जागने? किन संगठित प्रतिरोधमा नउत्रने? घूस दिनेपर्ने बाध्यताको अन्त्यका लागि किन आवाज बुलन्द नगर्ने?

रहरले घूस खाउने जनता कमै छन्। तर, बाध्यतामा परेकाहरू पनि मौन बसेर घूस मात्रै दिइरहने कि म यसकारण घूस दिन्न भनेर बोल्न पनि थाल्ने त? सुधार सेवाग्राही जनताको मानसिकता र प्रवृत्तिमा पनि आउन ढीला भइसकेकै हो नि होइन त? (सूर्य खड्का पत्रकार हुन्।)

नवउदारवादको प्रभावमा देशका कृषकहरू र कृषि क्षेत्र

- विवेक

नेपालमा कृषि समस्या नयाँ नयाँ रुपमा देखा पर्दैछन् । पहिले किसानहरूको मोहियानी हक सुरक्षाको निम्ति किसान आन्दोलनहरू हुन्थ्यो । त्यस आन्दोलनको परिणाम धेरै किसानहरूको मोहियानी हक सुरक्षित भयो र अहिले नयाँ कानुनअनुसार ती किसानहरूले आधा जग्गा पाउने भए । किसानहरूको जीवन स्तरमा केही सुधार आयो । यसलाई किसान आन्दोलनकै उपलब्धिको रुपमा लिन सकिन्छ ।

पहिले गरिब किसानहरू जग्गा धनी वर्ग (सामन्तहरू) को विरुद्ध संघर्ष गर्थे । देशमा आएको राजनैतिक परिवर्तनसँगै कतिपय किसान परिवारमा पनि आर्थिक सुधार आयो । आर्थिक रुपमा अगाडि बढेका कति किसानहरूले विगतमा सामन्तहरूकै व्यवहार देखाउन थाले । निःसन्तान मोहीको जग्गा खरिद गर्ने, मोहीको दाजुभाइसित मिलेर जग्गा बाँडफाँड गर्ने र कानुनी रुपमा कमजोर मोहीहरूलाई जग्गाबाट निष्काशन गर्ने काम किसान परिवारहरूबाटै हुन थालेको छ । हिजो किसान आन्दोलनमा सँगै लागेका किसानहरूको किसान विरोधी गतिविधिको कारण अहिले उनीहरूकै विरुद्ध संघर्ष गर्नुपर्ने

आवश्यकता पनि महशुस गरिँदै छ । यो वर्गीय प्रश्न हो र किसान समस्या वर्गीय रुपमै हल हुनुपर्छ । किसान भए पनि सामन्त वर्गको चरित्र ग्रहण गर्छ भने त्यसलाई सामन्त वर्गकै रुपमा हेरिनुपर्छ । जन्म कुन वर्गमा भएको भनेर हेर्नुभन्दा पनि उसले कुन वर्गको चरित्र ग्रहण गर्‍यो भन्ने व्यवहारले चिन्नुपर्दछ र किसान आन्दोलनको तारो त्यसैलाई बनाउनुपर्छ ।

बहुसंख्यक किसानहरू भएको देशमा नीति निर्माण तहमा किसानहरूको प्रतिनिधित्व छैन । देशको कृषि नीतिबारे छलफल हुने ठाउँहरूमा वास्तविक किसानका प्रतिनिधिहरू पुग्दैनन् । विदेशमा गएर पीएचडी गरेर आएकाहरू ठूलठूला पाँचतारे होटलहरूमा बसेर नेपालको निम्ति अव्यवहारिक कृषि नीति तयार गर्छन् र गोष्ठी, सेमिनारको नाउँमा करोडौं बजेट सिध्याउँछन् । परिणाम कृषिमा लगानी बालुवामा पानीजस्तै भएको छ ।

काठमाडौँ उपत्यकालगायत धेरै सहरहरूमा जग्गा बेचबिखनले तीव्रता पाएको छ । किसानहरूको जग्गा अनियन्त्रित रुपमा कारोबार हुन थालेको छ । आफ्नो पुरानो व्यवसाय छोडेर कतिले छोटो समयमा पैसा कमाउने माध्यम घरजग्गा कारोबारलाई बनाएको

देखिन्छ । घर जग्गा कारोबारसँगै विभिन्न किसिमका विकृतिहरू पनि देखा पर्दैछन् । बुबाले छोरासँग कमिसन खाने, छोराले बुबाको नाउँको जग्गा कमिसन लिएर बेच्ने, नातागोतासमेत नभनी जथाभावी जग्गा बेचबिखन गरेर नाफा लिने प्रवृत्तिको विकास भएको छ । यसले समाजलाई गलत दिशातिर लान सक्ने सम्भावना बढेको छ ।

कृषिप्रधान देशमा अहिले वार्षिक अबैको अन्न र तरकारी आयात गर्नुपर्ने भएको छ । कृषिमा पनि बिस्तारै नेपाल परनिर्भर हुँदैछ । आजभन्दा १० वर्ष अघिसम्म नेपालले चामललगायत विभिन्न कृषिउपज वस्तुहरू भारत, बंगलादेश, पाकिस्तानसम्म निर्यात गर्थ्यो । तर अहिले क्रमशः विदेशबाट आयात गर्नुपर्ने स्थितिमा पुगेको छ । आ.व. २०७२/७३ को भन्सार विभागका अनुसार नेपालले एक आर्थिक वर्षमा १ खर्ब ५० अर्ब २३ करोड रुपैयाँ बराबरको कृषि जन्य वस्तुहरू आयात गरेको थियो (कान्तिपुर ११ साउन २०७३) ।

नेपाल कृषिमा पर निर्भर हुँदै जानुमा कृषिमा नवउदारवादको प्रभाव हो । हाम्रो जस्तो गरिब र सानो देशले संसारका ठूलठूला अर्थतन्त्र भएका देशहरूसित प्रतिस्पर्धा गर्ने सक्दैन । विश्व

व्यापार संगठनको सदस्य राष्ट्र बनेपछि संसारका सबै देशहरूका उत्पादनलाई विना रोकतोका खुला गर्नुपर्ने हुन्छ । विदेशी वस्तुलाई नियन्त्रण गर्ने अधिकार गुम्छ । भन्सार लिन पाउँदैन । सरकारले भारी अनुदान दिएर अति आधुनिक यन्त्र, मेसिन वा उद्योगधन्दाबाट उत्पादित वस्तुहरूसित नेपाली वस्तुहरूले प्रतिस्पर्धा गर्न सक्दैनन् । नेपालको कृषि उत्पादनलाई विदेशी वस्तुहरूले विस्थापित गर्छन् । यो विस्थापित हुने क्रम भन् तीव्रगतिमा बढ्दै जानेछ । नेपाली किसानहरूले कृषिबाट आफ्नो लागत पनि उठाउन सक्दैनन् । विस्तारै नेपाली भूमि बाँफो हुँदै जानेछन् । त्यसका लक्षणहरू अहिले देखा पर्दैछन् । यो नेपालको अर्थतन्त्रकै निम्ति ठूलो चुनौती हो ।

नेपालका धेरै युवाहरू रोजगारीको लागि विदेश पलायन हुँदैछ । ती युवाहरूको श्रम शक्ति नेपालमै लगाउने वातावरण बनाउन सके कृषि विकासमा धेरै सम्भावनाहरू नभएका होइनन् । विदेशिएका कति युवाहरू त्यहाँ पनि कृषिमै काम गर्दा रहेछन् । तिनीहरूमध्ये नेपाल फर्केपछि कृषि सुरु गर्नेहरूको संख्या पनि बढ्दैछ । कृषिको विकासको लागि सरकारले किसानकेन्द्रित विभिन्न कार्यक्रमहरू तयार गर्नु आवश्यक

छ ।

किसानहरूले प्रयोग गर्ने मल, बीउबिजनमा पनि किसानहरूको अधिकार गुम्दैछ । नेपालमा परम्परागत बीउहरू लोप हुने क्रममा छन् । उत्पादन कम हुने भन्दै परम्परागत बीउलाई किसानहरूले छाड्दैछन् । विदेशबाट आयातीत हाइब्रीड बीउले नेपाली किसानहरूको मन जितेको छ । केही समय अगाडि भारतले गरेको नाकाबन्दी वा इराक, लिबियामा जस्तै युद्ध भएमा हाम्रो कृषि अर्थतन्त्र के होला ? बीउकै कारण हाम्रा सबै जग्गाहरू बाँफो हुनेछन् । त्यसबारे अहिलेदेखि नै सचेत भएर सरकारले नयाँ नयाँ बीउबिजनको अनुसन्धान गरी त्यसको विकास नगर्ने हो भने देश ठूलो संकटमा पर्नसक्छ ।

नेपालका विभिन्न कृषि कलेजहरूबाट उत्पादित जनशक्ति नेपालमा काम नपाएर विदेश पलायन हुँदैछन् । त्यस्ता जनशक्तिलाई कसरी नेपालमै राख्ने हो ? त्यसबारे सरकारले सोचन ढिलाइ गर्नुहुँदैन । कृषिका दक्ष जनशक्ति विदेश पठाएर नेपालको कृषि क्षेत्रको विकास सम्भव छैन । कृषि अनुसन्धान र विकास गर्ने नाष्टका वैज्ञानिकहरू काम नपाएर घाम ताप्नुपर्ने अवस्थामा छन् । सरकारले कृषि अनुसन्धानलाई प्राथमिकतामा राखेर बजेट नछुट्याउँदा बजेट अभावले नेपालले गर्नसक्ने अनुसन्धान पनि गर्न नसकेको नाष्टका बिज्ञहरूको भनाइ पनि छ ।

नेपालमा कृषि उत्पादनको लागि उर्बर भूमि भएको हुँदा कृषि र जडिबुटी उत्पादनमा विदेशीहरू विभिन्न बहानामा प्रवेश गर्दैछन् । केही समयअघि भारतका रामदेवलाई जडिबुटी उत्पादनका लागि बारामा २०० विघा जमिन उपलब्ध गराउने कार्यक्रम गरियो । त्यस कार्यक्रममा राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारी र प्रधानमन्त्री प्रचण्ड

पनि पुगे । त्यसको मुख्य उद्देश्य नेपालको जडिबुटी उद्योग ध्वष्ट पारी नेपालमा एकाधिकार जमाउनु हो । त्यसको पहिलो शिकार नेपाल औषधि लिमिटेड हुनेछ । विदेशीहरूलाई नेपालमा निर्वाध छिर्न दिएपछि नेपालमा भएका उद्योगहरू कसरी फस्टाउन सक्छन् ?

तराईका उखु किसानहरूले उचित मूल्य पाउन नसक्दा उखु रोप्न छाड्दै छन् । नेपालको चिनी कारखानाहरू भारतको उखुको भर पर्न थालेका छन् । किसानहरूलाई सरकारले अनुदानको व्यवस्था गरेको भए उखु किसानहरू लाभान्वित हुने थिए । किसानहरूले अहिले आफ्नो उत्पादन लागत पनि नउठेको गुनासो गरिरहेका छन् । सरकारले सहयोगको व्यवस्था गरेको भए कृषि उत्पादन बढ्थ्यो र नेपालको अर्थतन्त्रमा टेवा पुग्ने थियो ।

किसानको घर घरमा रहेको बिउमा समेत अब पेटेन्ट राइटको नाउँमा साम्राज्यवादीहरूले अधिकार जमाउँदै छन् । अन्तर्राष्ट्रिय नियम पूरा गरी दर्ता गरेर हाम्रो प्राचीन बिउ बिजनमा पनि उनीहरूले आफ्नो अधिकार स्थापित गर्नेछन् र हाम्रो उत्पादनमा रोयाल्टी पाउने छन् । कृषि क्षेत्रमा पनि नवउदारवाद आक्रमक ढंगले अगाडि बढेको छ ।

सरकारले आफ्नै देशमा मल कारखाना नखोल्नु, सिंचाइको व्यवस्था नगर्नु, कृषि बजारको व्यवस्था नगर्नु, देशको आवश्यकतालाई ध्यान नदिई विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरूमा हस्ताक्षर गर्नु र नवउदारवादलाई आत्मसात गर्नुले नेपालको कृषि क्षेत्र क्रमशः कमजोर हुँदैछ ।

यसबाट मुलुकलाई जोगाउन कृषि विकासको लागि उत्पादन वृद्धिमा केन्द्रित रहेर किसानको पक्षमा नीति निर्माण गर्नु आवश्यक छ ।

लम्पसारवाद के हो ?

- कृष्णभक्त श्रेष्ठ

प्रचण्ड नेतृत्वको माओवादी केन्द्र र काँग्रेसको गठबन्धन सरकारले मंसिर १४ गते राति संविधान संशोधन विधेयक सदनमा दर्ता भएलगत्तै काठमाडौँका सडकहरूमा एकाएक चर्चित बनेको शब्द हो- लम्पसारवाद । विशेषतः एमाले र उसका जनवर्गीय संगठनका नेता-कार्यकर्ताहरू यो शब्द खुब स्वाद लिएर उच्चारण गर्ने गर्दछन् । यो शब्दलाई राजनीतिको शब्दकोषमा भित्र्याउने श्रेय एमालेका अध्यक्ष केपी ओलीलाई नै जाने गर्दछ । अनेरास्ववियु र युवा संघ नेपालले त बानेश्वरको सडकमा लम्पसार पर्नेहरूलाई व्यङ्ग्य कदै लम्पसार प्रदर्शन नै गरेका थिए ।

प्रचण्ड सरकार भारतीय विस्तारवादसामु भुकेको मात्र होइन, लम्पसार नै परेर ताबेदारी गरेको अर्थमा यो शब्द प्रयोग गरिएको देखापर्दछ । सरकारले भारतीय विस्तारवादकै इसारामा देशलाई अहित हुने, देश टुक्राउने र भारतीय योजनाअनुसार नै संविधान संशोधन प्रस्ताव ल्याएर भारतसामु लम्पसार परेर अति भुकेर भारतको आदेश पालना गर्ने प्रवृत्तिलाई नै लम्पसारवाद भनिएको हुनुपर्दछ ।

त्यसो त प्रचण्डले

आफ्नो दलसमेत संलग्न केपी ओली सरकारलाई अचानक र रहस्यमयी तरिकाबाट समर्थन फिर्ता गर्नु पनि भारतीय इसारामा चालिएको चाल थियो । भारतको आदेश नकार्न नसकेर प्रचण्डले भारतसामु लम्पसार परेर त्यसप्रकारको राजनीतिक नैतिकताविपरीतको काम गरेकोलाई पनि लम्पसारवाद शब्दमा सम्बोधन गर्न खोजिएको हुनुपर्दछ ।

जे होस्, भारतीय शासक वर्ग र सरकारका सामु नतमस्तक हुने शासकहरूको प्रवृत्तिलाई नै लम्पसारवाद भनियो । तर कतिबेला आफूले कसैका लागि बनाएको धनुषवाणको निशाना आफैँलाई पनि पर्नसक्दछ । एमाले नेताहरू भन्थे- प्रचण्ड सरकारले दर्ता गरेको संविधान संशोधन विधेयक संविधानविपरीत र देशको सार्वभौमिकता, स्वाधीनता र भूखण्डतालाई कमजोर बनाउने खालको भएकाले त्यस्ता विषयमा सदनमा छलफल गर्नु हुन्न । त्यो स्वयंमा असंवैधानिक कदम हो । त्यही भावनालाई शिरोपर गरेर एमालेलगायत नौ वटा प्रतिपक्षी दलहरूले सदनमा अवरोध गर्दै आएका थिए । कुनै पनि हालतमा संविधान संशोधन विधेयक छलफलमा प्रवेश नगराउन अभिव्यक्ति दिएका थिए- एमाले अध्यक्ष ओली र अन्य नेताहरूले ।

तर पुस २४ गते सदनमा जब सभामुखले संसदीय प्रणाली, मूल्यमान्यताविपरीत न्यूनतम

प्रजातान्त्रिक अभ्यासको समेत ख्याल नगरी संशोधन प्रस्ताव टेबुल गराउन दिइन्, एमालेका नेताहरूको प्रस्तुति नेपाली जनता र एमालेकै पार्टी कार्यकर्ताहरूको अपेक्षाभन्दा नितान्त भिन्न थियो । संसदमा कुटाकुट अशोभनीय होला, तर जुन प्रस्तावले देशको सार्वभौमिकता नै ध्वस्त बनाउँछ, त्यो प्रस्तावलाई अधि बढाउन लगाउनुभन्दा कुटाकुट र तानातान धेरै जाति काम हुने थियो । इतिहासले त्यो कदमलाई देशको सार्वभौमिकता रक्षाको लागि गरिएको संघर्षको रुपमा दर्ज गर्ने थियो ।

सबभन्दा विडम्बनाको कुरा त के थियो, सदनमा सो विधेयक टेबुल एमाले अध्यक्ष ओलीसँग सहमतिमा भयो । प्रधानमन्त्रीले २६ पुसको दिन चितवनमा त्यही बोले । के पुस २२ गते राजधानीमा भएको विशाल जनसभामा ओलीले जनतालाई दिएको वचन भूट थियो । संविधान संशोधन विधेयक नेपालको सार्वभौमिकताविपरीत भएकाले सदनमा छलफल हुन नसक्ने ओलीको बोली जनता भुक्त्याउने मेलोमात्र थियो । कसको संकेत पाएर ओलीले बोली फेरे ? भोलि सदनबाट कदाचित यो विधेयक पास भए ओली र एमालेलाई के भन्ने ? एमालेको आन्दोलनमात्र स्वाड र जनता भुक्त्याउने मेलोबाहेक केही हुनेछैन । गाँसगाँसे एकै नासे हुनेछन् माओवादी केन्द्र र काँग्रेसजस्तै एमाले पनि अर्थात् एमाले पनि लम्पसारवादकै

परिभाषाभित्र पर्नेछ ।

एमाले र ओलीलाई आज समयले इतिहासमा तिनले गरेका सबै देशघाती काम चोख्याउने अन्तिम मौका दिएको छ । महाकाली सन्धिमा खुस्केको एमालेको देशभक्ति फेरि पनि जोगाउन यो ओली र एमालेगणलाई अन्तिम मौका हो । एमाले पनि माओवादी केन्द्र, काँग्रेस र मधेसवादीजस्तै लम्पसारवादी हो वा होइन, आज नेपाली जनता गौर तरिकाले मूल्याङ्कन गरिरहेका छन् ।

लम्पसारवाद भनेको भारतीय विस्तारवादसामु लम्पसार पर्नुमात्र होइन बरु जनताका बीच देशभक्तिको स्वाड पारेर भित्रिभित्रै भारतकै ताबेदारी गर्नु पनि हो भन्ने सिद्धान्तको प्रतिपादन गर्ने आधार एमालेको व्यवहार बन्न सक्छ । तर अब लम्पसारवाद एमालेको मात्र प्याटेन्ट प्राप्त शब्द होइन । एमाले पनि लैनचौरसामु लम्पसार पर्ने जाने हो भने लम्पसारवाद उसैकाप्रति लक्षित भएर पनि प्रहार हुनेछ । लम्पसार पर्नुमात्र लम्पसारवाद होइन, बेइमान गर्न नपाएसम्म मात्र इमानदार भएजस्तो गर्नु अनि अन्ततः आफूलाई फाइदा भएपश्चात् ढोग्ने जानु कुनै राष्ट्रवाद होइन, लम्पसारवाद नै हो । तसर्थ लम्पसारवादको आफूले तुनेको जालमा आफैँ परौला होश गर है लम्पसारवाद शब्दका प्रबर्द्धकहरू ।

भ्वाइस अफ राराहिलमा अभिषेक उत्कृष्ट

कीर्तिपुर । राराहिल मेमोरियल स्कुलको अतिरिक्ता क्रियाकलाप अन्तर्गत आयोजित 'दोस्रो भ्वाइस अफ राराहिल' गायन प्रतियोगितामा कक्षा १० का अभिषेक ढकाल उत्कृष्ट भएका छन् ।

त्यसैगरी कक्षा ७ का संकेत खड्का दोस्रा, कक्षा १० का सम्पदा विष्ट तेस्रा र कक्षा ८ की बिना श्रेष्ठ चौथो भएका छन् ।

प्रतियोगितामा गायन सतिश महर्जन, कालीप्रसाद बास्कोटा र रीता महर्जनको

निर्णायक मण्डलले भ्वाइस अफ राराहिलको निर्णय गरेको थियो ।

कार्यक्रममा विद्यालयका प्रिन्सिपल जगत बहादुर महर्जनले पुरस्कार प्रदान गर्नुभएको थियो ।

त्यसक्रममा वहाँले विद्यार्थीहरूको प्रतिभा प्रस्फुटन गर्ने उद्देश्यले आयोजित कार्यक्रममा सबैलाई बधाई तथा धन्यवाद दिनुभएको थियो ।

कार्यक्रम संगीतकार गुजे मालाकारको सभापतित्वमा भएको थियो ।

साहित्य स्तम्भ

- सुवर्ण महर्जन
कीनपा- १६, नगौं

जनताया उपचार

सलंस स्वाँया दथुई नेवाः स्वाँ ह्वःगु दु
थःगु भाय् थःगु भेष प्राण स्वया न प्यार दु ।

थ्वः देय्या धर्म, कला, तजिलजि च्वछाय् फगु इतिहास दु
मालाः स्वःसा अभु लुई थन भी आजुया दसि पौ थन ।

नेवाः तय्गु म्हसिका योमरी पुन्हि
दयें दसं हनाः च्वनि थ्वहे ज्यापु दिवस खनी ।

अय्सां सरकारं गाँ, बस्ती, कला, संस्कृति देय्गः फल्चा भिंकुगु मदुनी
खँ यात खँ ल्हाका योजना लोकय पितव्वगु मदुनी ।

मानव धर्म, सम्पदा नामं दाँ दुहाँवसा
निखा स्वखा छेँखा धकाः चा-चाहिकिगु खःसा ।

टहरा बास पित्तः गुनासो प्वः सिवाय् मेगु छुं मदु
लाल किल्लाय् लाल पूजा थौं तक मदु ।

ताप्ला वःसा पुनां चिकुला वःसा खानां
थौं तक श्रमजीवी जनता मस्किलं जीवन हनां ।

थौं कन्हे न्यद्व दाँ वइगु हल्ला कुं कुलमे न्यं
वडा वडा चाःहिउ जूसां गुनासो जक ल्यं हं ।

गरिव जनता उपचार नीतिं वाथावाथा कं
छुनं लिधसा मखना सुसाइत यात हं ।

नेतां नेता जक खं
नेतां जनता मखं ।

गुम्हेय्सिके धेबा कली कली दु
उम्हेय्सित लखं लाख दाँ लल्हाना बिइगु ।

तर गरिव जनताया गुबलय् डाक्टर जाँच दइगु
मनुया स्वाय्गु अधिकार मदुला ?

थ्व पक्का नं तानाशाही स्वरूप जुल
थ्व चाल घोर अन्याय अत्याचार जुल ।

आखः यक्व व्वना छुयाय्
दयें दसं बेरोजगार भार दु ।

संकट सदा तरे जुइगु सरकारं याके छुदु
लजगाःया वैज्ञानिक ढंग छेलिमागु दु ।

कीर्तिपुर.....

प्रतिशत शुल्क छुट गर्नुपर्ने, डिजाइनरहरुबाट नीति नियम उल्लंघन गरेमा कालो सूचीमा राखी डिजाइनर अनुमति खारेज गर्ने, सेवाग्राहीले मापदण्ड विपरीत निर्माण गरेमा त्यस्ता सेवाग्राहीलाई नपाबाट दिइने सुविधा र सिफारिस रोक्का गर्ने, कर्मचारीहरुबाट कहिले जाला घामको व्यवहार गर्न नहुने, सेवाग्राहीलाई दुरुस्त र छिटो सेवा दिन जिम्मेवारी ढंगले काम गर्नुपर्ने, गैर जिम्मेवारी कर्मचारीलाई दण्डनीय सजाय दिने, उत्कृष्ट कर्मचारीलाई पुरस्कृत गर्नेछ भन्ने काठमाडौं राजधानीमा रहेर बत्तीमुनि अँध्यारो हुनु नपर्ने हाम्रो कीर्तिपुरलाई सफा, सुन्दर र नमूना नगरपालिका बनाउन सक्छौं भन्नुभयो ।

उक्त परिणदको उद्घाटन काठमाडौं क्षेत्र नं. १० का व्यवस्थापिका संसद्का सदस्य राजेन्द्रकुमार केसीले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी गर्नुभएको थियो ।

त्यसक्रममा वहाँले कीर्तिपुर नगरपालिकालाई नमूना नगर बनाउन हामी सबै कीर्तिपुरवासी लागेमा चाँडै सम्भव हुनेछ भन्नुभयो । वहाँले विकासको लागि सबै मिल्नुपर्ने, निर्वाचन क्षेत्र विकास खर्चलाई व्यवस्थित रूपले संचालन गर्न आग्रह गर्नुभयो ।

सांसद विनोद श्रेष्ठ विकासमा राजनीति दलहरु सबै एक भएर जानुपर्ने भन्दै नगरवासीको हितमा काम गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

सांसद रुपा महर्जनले कीर्तिपुर नगरपालिका २५ वर्ष पुग्दा पनि परिवर्तनको अनुभव नभएको बताउँदै सबै एकजुट हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

नपाका सल्लाहकार प्रा.डा. हिराबहादुर महर्जनले महाराजगंजमा रहेको कलेज स्थान अभावको कारण मेडिकल कलेज त्रिवि परिसरमा सार्ने तयारी भएको बताउँदै कीर्तिपुर शैक्षिक गन्तव्यको पहिचान बनाउन थप सहयोग मिल्ने भन्नुभयो ।

राजनैतिक दलको तर्फबाट शम्भुराम महर्जनले अव विकासमा तँ र म नभन्ने, विकासको लागि आफू पनि कांग्रेसको या कुनै पार्टीको अन्तर्गत बसेर काम गर्न तयार रहेको बताउनुभयो । आज कीर्तिपुरको चिनारी प्रकाशित भयो, केही समयमै शैक्षिक सम्बन्धी चिनारी प्रकाशित गर्न लागेको जानकारी दिनुभयो ।

कार्यक्रममा जिल्ला विकास समिति सामाजिक विकास अधिकृत दिपक केसीले कीर्तिपुर नपाको नगर परिषद् व्यवस्थित रूपमा संचालन गरेकामा धन्यवाद दिदै जिल्ला समितिको तर्फबाट आवश्यक अनुदान व्यवस्था गरेको बताउनुभयो ।

भी पासा पुचःको पाँचौ साधारण सभा सम्पन्न

कीर्तिपुर । भी पासा पुचः बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को पाँचौ वार्षिक साधारण सभा पौष २३ गते शनिबार कृष्ण क्याटरिङ्ग हलमा सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रम संस्थाका ज्येष्ठ शेयर सदस्य चन्द्रमान नकर्मिले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी उद्घाटन गरिएको थियो ।

सभामा संस्थाका अध्यक्ष राजनकुमार श्रेष्ठले वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो भने कोषाध्यक्ष उमेश महर्जनले आर्थिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो ।

त्यसैगरी लेखा समितिका संयोजक राजकुमार अमात्यले लेखा परीक्षणको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको

थियो । आ.व. २०७१/०७२ मा संस्थाको कुल पूँजी रु.४१,५५,०००।-, निक्षेप संकलन रु.१,६४,९५,१५५।१९, कर्जा प्रवाह

रु.१,२३,९३,४००।- प्रतिवेदनमा उल्लेख रहेको छ ।

‘बचत तथा ऋण’ मुख्य उद्देश्य राखी यो संस्थाको स्थापना २०६८ सालमा स्थापना भएको हो ।

बाघभैरव बचतको सत्रौ वार्षिक सभा सम्पन्न

कीर्तिपुर । बाघभैरव बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को सत्रौ वार्षिक साधारण सभा शनिबार नगाउँस्थित बाघभैरव बैक्वेटमा सम्पन्न भयो ।

सभाको उद्घाटन संस्थाका अध्यक्ष नवीन नकर्मिले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी गर्नुभएको थियो । सभामा अध्यक्ष नकर्मिले संस्थाको वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो । प्रतिवेदनमा शेयरपूँजी यस आ.व. २०७१/०७२ मा रु.४,२४,७४,५००।- रहेकोमा

आगामी वर्ष ५ करोड पुर्‍याउन लक्ष्य रहेको जानकारी दिनुभयो । संस्थाको

निक्षेप रु.६१,२९,५३,७४१।४० र कर्जा प्रवाहमा रु.५२,८९,६८,८३४।४० रहेको अध्यक्ष नकर्मिले बताउनुभयो ।

वहाँले सहकारीबाट संचालित मेगस स्कूलमा शेयरधनी सदस्यका छोराछोरीलाई मासिक शुल्कमा ५० प्रतिशत छुट हुने व्यवस्था मिलाएको जानकारी दिदै लाभ उठाउन आग्रह गर्नुभयो ।

सभा मा शेयरधनीहरुलाई प्राकृतिक विपत्ति, दीर्घजीवी रोग, कुनै ठूलो दुर्घटनामा आइपर्नसक्ने आर्थिक समस्यालाई सहयोग गर्न शेयरधनी हितकारी रहेको कोष खडा गर्ने योजना रहेको

अवगत गराउनुभयो ।

सभामा कोषाध्यक्ष शरद मंगल जोशीले आर्थिक प्रतिवेदन र लेखा समितिका संयोजक मिलनमान महर्जनले लेखा प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

संस्थाका सल्लाहकार राजकुमार नकर्मिले सहकारी संस्थाले गर्नुपर्ने कार्यहरुबारे सुझाव दिदै शुभकामना व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

संस्थाका अध्यक्ष नवीन नकर्मिको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा सचिव सुरेश कुमार श्रेष्ठ र सदस्य वीरेन्द्र श्रेष्ठले पनि बोल्नुभएको थियो ।

शंखापुरमा नयाँ नेतृत्व चयन

शंखापुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.को नवौ वार्षिक साधारण सभाबाट नयाँ नेतृत्वको चयन गरेको छ ।

नयाँ कार्यसमितिसमा अध्यक्षमा राजेश महर्जन, उपाध्यक्षमा मखनलाल महर्जन, कोषाध्यक्ष अजितकुमार महर्जन, सचिव राधिका महर्जन, सदस्यहरुमा कविन्द्र शाही, नानीशोभा महर्जन, जयकृष्ण महर्जन र सम्भ्रना महर्जन

सर्वसम्मतिबाट निर्वाचित गरेको थियो । त्यसैगरी लेखा समितिमा सुरेश महर्जनको संयोजकत्वमा र ऋण समिति संयोजकमा श्री डंगोललाई चयन गरियो ।

पुस २३ गते शनिबार दक्षिणकाली भिलेज इन रिसोर्टमा भएको साधारण सभाको उद्घाटन संस्थाका ज्येष्ठ शेयर सदस्य रामबहादुर महर्जनले दीप प्रज्ज्वलन गरी गर्नुभएको थियो ।

संस्थाका अध्यक्ष नरेश्वरमान डंगोलले संस्थाको वार्षिक प्रतिवेदन र कोषाध्यक्ष सुरेश महर्जनले आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

सभाबाट दुवै प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी पारित गरिएको थियो ।

संस्थाका अध्यक्ष नरेश्वरमान डंगोलको सभापतित्वमा कार्यक्रम भएको थियो ।

किपू ढुकुको सातौ वार्षिक सभा सम्पन्न

किपू ढुकु बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को सातौ वार्षिक साधारण सभा शनिबार सम्पन्न भयो ।

संस्थाका अध्यक्ष बेखानारायण महर्जनले वार्षिक प्रतिवेदन, कोषाध्यक्ष श्रीराम महर्जनले आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत

गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रमा संस्थाका संस्थापक अध्यक्ष लोकलाल महर्जनले निक्षेपकर्ता र कर्जाकर्ताको विश्वास जित्न आर्थिक पारदर्शी हुनुपर्नेमा जोड दिदै संस्था र शेयरधनी आफै सचेत हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

संस्थाका अध्यक्ष बेखानारायण महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा सुजन महर्जनले पनि बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा बढी निक्षेपकर्तालाई पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो ।

पनि बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा हालै थाइल्यान्डमा सम्पन्न शारीरिक सु-संगठनमा तेस्रो हुन सफल

ननिता महर्जन बज्राचार्यलाई नगद १० हजार रुपैयाँ सहित सम्मानपत्र प्रमुख अतिथि राजन केसीले प्रदान गर्नुभएको थियो ।

विश्वकप फूटबलमा ४८ देश, ८१ खेल हुने

अबको ११ वर्षपछि विश्वको सर्वाधिक लोकप्रिय खेल फुटबलको विश्वकपमा ४८ देश सहभागी हुन पाउने छन् । मंगलबार ज्युरिचमा बसेको फिफा कार्यसमितिको बैठकले सन् २०२६ को विश्वकपदेखि ४८ देश सहभागी हुन पाउने नयाँ नियमलाई अनुमोदन गरेको हो ।

गत वर्ष फिफा अध्यक्षमा इटालीका जियानी इन्फान्टिनो विजयी भएपछि उनले विश्वकपमा ४८ देश समावेश गर्ने वकालत गर्दै आइरहेका थिए । इन्फान्टिनोले गत डिसेम्बरमा आयोजना भएको फिफा कँग्रेसमा पनि आफ्नो प्रस्ताव अगाडि सारेका थिए ।

जसलाई मंगलबार कार्यसमितिले अनुमोदन गर्यो । नयाँ नियमअनुसार अब समूह चरणको खेलमा तीन टीमको सहभागिता हुनेछ भने सबै टोली १६ समूहमा

विभाजन हुनेछन् । यसबाट छानेर आएका ३२ टोलीले नकआउट चरणको खेल खेल्नेछन् ।

देशको संख्या बढ्ने बित्तिकै विश्वकपमा खेलको संख्या पनि बढ्नेछ । हाल ३२ टीम हुँदा ६४ वटा खेल हुनेगर्थ्यो । अब ८१ वटा खेल हुनेछ ।

खेलको संख्या बढे पनि विजेता टीमले अहिले जति नै ७ वटा खेल खेल्नेछ । विश्वकप समापन हुन ३२ दिन लाग्नेछ । आफ्नो व्यस्त तालिकाको कारण युरोपेली क्लबले फिफाको नयाँ प्रयोगको विरोध गर्दै आइरहेका थिए ।

सन् १९९८ को विश्वकपमा ३२ टीम खेलाउने

निर्णयको पनि त्यतिबेला विरोध भएको थियो । नयाँ प्रयोगले विश्वभरी फुटबल विकास र विस्तारमा नयाँ आयाम थप्ने इन्फान्टिनोले विश्वास लिएका छन् ।

विश्वकपको विस्तारले आयआर्जनमा पनि ठूलो लाभ हुने विश्वास गरिएको छ ।

- एजेन्सी

मंगल बहुमुखी क्याम्पसमा खेलकुद उत्सव

कीर्तिपुर । मंगल बहुमुखी क्याम्पस कीर्तिपुरमा मंगल खेलकुद उत्सव (Mangal Sports Fiesta) पौष २६ गतेदेखि सुरु भएको छ ।

कलेज स्तरिय विद्यार्थीहरूबीचको अतिरिक्त क्रियाकलाप अन्तर्गत भएको खेलकुद प्रतियोगिता आज समापन हुँदैछ ।

२६ गते खेलकुद उत्सवको उद्घाटन त्रिविका पूर्व उपकुलपति प्रा.डा. हिराबहादुर महर्जनले गर्नुभएको थियो ।

त्यसक्रममा वहाँले विद्यार्थीहरूले स्वास्थ्य तन्दुरुष्ट राख्न

खेलकुद खेल्नुपर्ने बताउनुभयो । मंगल क्याम्पस अतिरिक्त क्रियाकलापले विद्यार्थीको दक्षता वृद्धि गर्ने विश्वास लिनुभयो ।

क्याम्पसका प्राचार्य प्रदीप महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा प्रा.डा. शिवशरण महर्जनलगायतले बोल्नुभएको

थियो ।

कार्यक्रममा विभिन्न संकायबीचका खेलाडी टोलीका प्रमुखलाई अनुशासनको सपथ खुवाएको थियो । खेल उत्सवमा बास्केटबल, भलिबल, फुटबल, टेबुलटेनिस, सर्तपुटलगायतका खेलहरू संचालन भइरहेका छन् ।

पृथ्वी जयन्ती र कीर्तिपुर

कीर्तिपुर । पौष २७ गते पृथ्वी जयन्तीको दिनको रूपमा विगतमा राज्यले नै सार्वजनिक विदा दिएर मनाउने गर्दथ्यो भने गणतन्त्रसँगै यो बिदा कट्टा गरिएको थियो । राष्ट्रिय एकताको रूपमा २२ से २३ से राज्यलाई बिस्तार गरी सिंगो नेपाल बनाएको इतिहास छ ।

तर पृथ्वी जयन्तीको दिन कीर्तिपुरमा कालो दिनको रूपमा मनाउन ठालेका छन् । नेवाः प्रदेशमा आदिवासी जनजाति जागरण अभियान कीर्तिपुरले त्यो दिनलाई गतवर्ष नाक काटेको ठाउँ

भनी छुवाक ल्वह मंगलमार्गमा थुक्ने काम भयो भने यसवर्ष त्यसलाई निरन्तरता दिँदै

पृथ्वीनारायण शाह भागदा लडेको ढुंगाको अवलोकन गरी कोणसभा समेत गरेको छ ।

शालिक सहिदपथमा सहिद

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नपा वडा नं ९ शालिक सहिदपथमा सहिदको शालिक रहेको कुरा त सबैले थाहा भएकै होला । जहानिया राणाशासन विरुद्ध लागेका शुक्रराज शास्त्री, धर्मभक्त माथेमा, गंगालाल श्रेष्ठ, दशरथ चन्दलाई कसैलाई रुखमा झुण्डाएर भने कसैलाई गोली हानी मारेको थियो ।

ती सहिदहरूको नाममा २०१३ मंसिर १८ गते स्थापना गरेको पाँगामा शालिक जसलाई सहिदपथ पनि भनिन्थ्यो ।

त्यसबेला ती सहिदहरूको प्रतिमा थिएन तर भित्तामा स-साना कुँडिएका

शिलापत्र थिए । अब सहिदपथ उपभोक्ता समितिको सक्रियतामा चार जना सहिदको चार दिशामा मूर्ति प्रतिमा स्थापना गरेका छन् । नयाँ प्रतिमामा विधिवत अनावरण यही माघ १६ गते सहिद दिवसमा गरिने भएको छ ।

लतिलपुरका मूर्तिकार बेख महर्जनले सो प्रतिमा निर्माण गरेका हुन् । प्रतिमाको लागि नपाबाट १ लाख, भीगु तिवः र शंखापुर साकोसबाट र स्थानीय जनस्तरबाट चन्दा उठाई सम्पन्न गरेको थियो ।

किन हुन्छ ग्याष्ट्रिक ?

पेट दुख्ने, पोल्ने, अम्लपित्त बढ्ने आदि लक्षणयुक्त समस्याको चिकित्सकीय नाम ग्यास्ट्राइटिस हो । यसलाई बोलिचालीमा ग्याष्ट्रिक भनिन्छ ।

लक्षणहरू

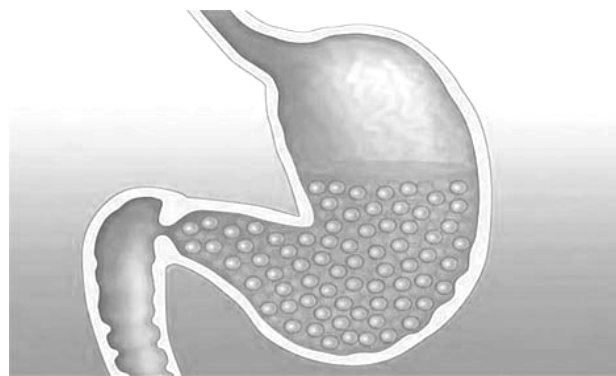
- छाती र पेटको बीचको खाल्टो वरिपरि दुख्ने
- पेट पोल्नु
- भोक हराउनु
- अम्लपित्त बढ्नु
- पेट भारी हुनु
- रिंगटा लाग्नु
- टाउको दुख्नु
- पेट फुल्नु
- वाक्वाकी लाग्ने
- वान्ता हुने
- ह्याउ-ह्याउ आउनु
- पेट हुडल्ने
- तौल कम हुने

आमाशयको भित्तामा भएको इन्फ्लामेसन (सुनिएर रातो, तातो भएर दुख्ने समस्या) का साथै आमाशयका भित्ताको लेप्स फिल्ली च्यातिएर घाउ भएको अवस्थालाई ग्याष्ट्रिक अल्सर भनिन्छ । ग्याष्ट्रिकको प्रारम्भिक अवस्था हो भने अल्सर त्यसैको विकराल रूप हो ।

कारक तत्वहरू

ग्यास्ट्राइटिसलाई तीव्र तथा दीर्घ र जीर्ण गरेर दुई समूहमा बाँडिएको छ । तीव्र ग्यास्ट्राइटिस पेटका भित्ताहरूमा भएका कोषहरूका लागि हानि गर्ने पदार्थहरूको सेवनले गर्दा हुन्छ । यी पदार्थहरूमा, दुखाइ कम गर्ने औषधि (एस्पिरिन, बुफेन, निम्स, नेप्रोक्सिन), मसला, खुर्सानी र नुन ज्यादा हालेको खानेकुरा, अस्वस्थ खानपान, व्यायामको अभाव, तेलमा ढुबाएका वा भुटेका खानेकुराहरू, रातो मासु, छाला, बोसो, कलेजो, घिउ, बटर, चिज जस्ता चिल्लो र बोसोयुक्त पदार्थहरू, जाँड-रक्सी, धूमपान तथा सुर्तीजन्य पदार्थ, कोकिन जस्ता मादक पदार्थ पर्दछन् । एच. पाइलोरिलगायत अन्य ब्याक्टेरिया, भाइरस संक्रमणले पनि हुने गर्छ । जीर्ण ग्यास्ट्राइटिस रोग हाम्रो जीवनशैली, खानपानशैली, मानसिकता र शरीरको प्रकृतिसँग जोडिएको छ ।

जथाभावी खानपानले पनि ग्याष्ट्रिक बढाउँछ । अनियमित जीवनशैली जस्तै भोक लागेको बेलामा नखाने, ज्यादा खाने, खाना निश्चित समयमा नखाने, पचाउन कठिन हुने खाना खाएपछि तत्कालै सुत्ने र शारीरिक श्रम गरेलगत्तै खानेहरूमा यो रोग ज्यादा देखिएको छ । व्यस्तता र भागदौडले भरिएको जीवन जियेनेहरू, मानसिक तनावको चपेटामा परेकाहरू, मनोरञ्जन नगर्नेहरू, भय, चिन्ता, शोक उदासीनता र अनिद्राका रोगी, शारीरिक श्रम वा व्यायाम नगर्नेहरू पनि यो रोगका सिकार

हुन्छन् । लामो समयसम्म जाँडरक्सी, चिया, कफी, कार्बनिक पेय कोक, पेप्सी, आदि खानेमा पनि यो रोग ज्यादा देखिएको छ । ग्यास्ट्राइटिस आत्मघाती प्रतिरक्षा प्रणालीको कारणले पनि लाग्ने गर्छ । यसैगरी पेटको अपरेसन, कलेजो, मृगौला, फियो तथा आन्द्राका रोग, एचआईभी र एड्स र विशेष मानसिक रोगावस्थामा पनि यो देखा पर्न सक्छ ।

जटिलताहरू

यो रोगको समयमा नै उपचार नभए ग्याष्ट्रिक अल्सर तथा क्यान्सर हुन सक्छ । अल्सर हुँदा बारम्बार रक्तस्रावले गर्दा रक्तअल्पताका समस्या देखा पर्छ । यसैगरी भिटामिन बी-१२ को अवशोषणमा चाहिने तत्वहरूको उत्पादन हुन नसक्दा परनिसियस रक्तअल्पता, अन्ननली सुनिनु, दम बढ्ने, मुखमा घाउखटिरा आइरहने, आन्द्रामा घाउ हुने, खानाको पाचन र अवशोषण सुचारु नहुने र मल निष्कासनमा जटिलता आई कब्जियतका लक्षण देखा पर्न सक्छन् । ग्याष्ट्रिक बिग्रेर पेटमा प्वाल परेर मृत्यु पनि हुन सक्छ ।

उपचार

ग्यास्ट्राइटिस धेरै कारणले हुने रोग हो । तीव्र ग्यास्ट्राइटिस समयमै उपचार हुन सके रोग जीर्ण हुनबाट बचाई यसका अन्य जोखिम निवारण गर्न सकिन्छ । तसर्थः चिकित्सकको निगरानीमा रोगको निदान तथा उपचार गर्नुतिर लागौ । दीर्घ/जीर्ण ग्यास्ट्राइटिसको ठूलो हिस्सा जीवनशैलीसँग सम्बन्धित भएकाले जीवनशैली परिवर्तन गर्न नितान्त जरुरी छ । जीवनशैली परिवर्तन भनेको भोजन, व्यायाम, विश्राम, विचार र व्यवहारलाई स्वास्थ्यमैत्री हुने गरी समायोजन गर्नु हो । दुखाइ कम गर्ने औषधि (एस्पिरिन, बुफेन, निम्स, नेप्रोक्सिन), मसला, खुर्सानी र नुन ज्यादा हालेको खानेकुरा, अस्वस्थ खानपान, व्यायामको अभाव, तेलमा ढुबाएका वा भुटेका खानेकुराहरू रातो मासु, छाला, बोसो, कलेजो, घिउ, बटर, चिज जस्ता चिल्लो र बोसोयुक्त पदार्थहरू, जाँड-रक्सी, धूमपान तथा सुर्तीजन्य पदार्थ त्याग्ने,

हानिकारक मानिएका खाना छाडेर रेशा र चोकरयुक्त खस्रामोटा खानेकुराहरू, सागसब्जी, सलाद-फलफूल र अंकुरित अन्न, फलको रस, ताजा मोही, लस्सीको सेवन ग्यास्ट्राइटिसमा उपयोगी छ ।

त्यसैगरी स्याउ, स्ट्रबेरी, मेवा, लसुन, प्याज, हिड, जिराजस्ता खाद्य पदार्थलाई भोजनमा समावेश गरौ । पानी प्रशस्त पिउनुपर्छ यसो गर्दा ग्याष्ट्रिक एसिडले आमाशयलाई हानि पुऱ्याउन पाउँदैन । नियमित रूपमा पानी पिउने, सुत्नुअघि र उठिसकेपछि प्रशस्त पानी पिउने । तनावमुक्त रहने, प्याकिङ्ग गरिएका रेडिमेट खानाहरू, कोक, पेप्सी जस्ता पेय पदार्थ खानु हुँदैन ।

व्यवस्थापन

- ग्यास्ट्राइटिस तनावपूर्ण जीवन जिउनेहरू, डर, चिन्ता, खिन्नता, उदासीनता र अनिद्राका रोगीलाई हुने रोग हो । तसर्थ तनाव व्यवस्थापन ग्यास्ट्राइटिस निवारणको कडी हो ।

- शारीरिक तथा मानसिक रूपले विश्राम लिनका लागि, योगासन, योगनिद्रा, ध्यान विधिको अभ्यास गर्नुपर्छ । सकारात्मक चिन्तनलाई जीवनको अन्तिम अंग बनाउनुपर्छ ।

सावधानीहरू

- माथि उल्लेखित भएका जीवनशैलीमा बाँच्ने कोसिस गरौ ।

- दुखाइ कम गर्ने तथा अन्य औषधि चिकित्सकको परामर्शमा मात्र लिने गरौ ।

- माथि बताइएका लक्षण देखा पर्न गए चिकित्सकसँग परामर्श लिऔ ।

- ग्याष्ट्रिकको उपचार गर्दा चिकित्सकले दिएको औषधि पूर्णरूपले खाने गरौ ।

- कलेजो, मृगौला, फियो र आन्द्राका रोग भएकाहरूले रोगको उपचारमा सावधानी अपनाऔ ।

- पेट तथा छातीको अपरेसन गर्दा ग्याष्ट्रिक हुने सम्भावना ज्यादा रहने भएकाले सावधानी अपनाऔ ।

- कीटाणुबाट बच्न सफा खाना, पानी र वातावरणको प्रयोग गरौ ।

- डा. मनोज गैरे

- स्वास्थ्य खबरपत्रिका

जेसी विकास महर्जन सम्मानित

कीर्तिपुर । जेसी विकास महर्जन हालै मंसिर २५ गते (डिसेम्बर १०) मा सम्पन्न भएको जेसिजको ४३ औ महाधिवेशनबाट राष्ट्रिय उपाध्यक्ष पदमा निर्वाचित भई कीर्तिपुरको गौरव बढाउनु भएकोमा माक्वाःचा गार्डेन

रेष्टुराँबाट पौष २३ गते सम्मान गरिएको छ ।

माक्वाःचा गार्डेन देवढोकामा अभिमान नेपाल ब्याण्डको सांस्कृतिक प्रस्तुति कार्यक्रममै संस्थाका अध्यक्ष राजकमल महर्जनले

सम्मानपत्र पदान गरेको हो ।

संस्थाले प्रत्येक शनिबार सांस्कृतिक कार्यक्रम (कन्सर्ट) गर्दै प्रतिभावान व्यक्तित्वलाई सम्मान गर्दै आइरहेको छ ।